

ZIJN ONZE 'OUDE' LANGSTLEVENDE TESTAMENTEN NOG GELDIG EN UP-TO-DATE? (UITGAVE 2024)

Als u in het verleden een langstlevende-testament heeft gemaakt, rijst de vraag of dat 'oude' testament nog geldig en up-to-date is? Het antwoord op deze vraag is ondubbelzinnig: ja! De testamenten blijven geldig, maar door de vele wetswijzigingen hoeven deze niet meer up-to-date te zijn. Het is dus verstandig om te kijken wat voor soort testamenten het zijn.

Er zijn grofweg twee varianten te onderscheiden.

Testament ouderlijke boedelverdeling

De ene variant is het 'testament ouderlijke boedelverdeling'. Dit testament werkt ongeveer net zo als de huidige wettelijke regeling. Bent u in gemeenschap van goederen getrouwd, dan krijgt de langstlevende de helft van de goederen door het huwelijk op naam. De andere helft vormt de nalatenschap. Die helft krijgt de langstlevende ook. De kinderen krijgen een vordering in geld op de langstlevende. De kinderen kunnen hun deel pas opeisen als de langstlevende is overleden. Als er in het testament naar 'artikel 1167' wordt verwezen, kunt u er zeker van zijn dat het een 'testament ouderlijke boedelverdeling' is. Dat was vroeger namelijk hét artikel uit de wet op grond waarvan dit testament gemaakt kon worden en werd vaak in het testament genoemd.

Vruchtgebruik testament

De andere variant is het 'vruchtgebruik testament'. Als er in het testament wordt gezegd dat 'aan mijn echtgenoot het vruchtgebruik toekomt' of een soortgelijke zin, is het waarschijnlijk een 'vruchtgebruik testament'.

Bent u in gemeenschap van goederen gehuwd, dan krijgt de langstlevende de helft van de goederen krachtens het huwelijk op naam. De andere helft komt aan de kinderen toe, maar van die helft heeft de langstlevende wel het vruchtgebruik. Dat betekent dat de langstlevende bijvoorbeeld de rente krijgt van geld op de bank, maar ook het woongenot van een woning.

Fiscale gevolgen

De overheid heeft bepaald dat wanneer de wettelijke langstlevende regeling (of het daarop lijkende 'testament ouderlijke boedelverdeling') geldt, de fiscale gevolgen eenvoudig moeten zijn. Dit geldt helaas niet zomaar voor het 'vruchtgebruik testament'. Hieronder wordt dit iets verder uitgelegd.

Testament ouderlijke boedelverdeling

Voor de uitwerking van het 'testament ouderlijke boedelverdeling' is alles goed geregeld. Voor de inkomstenbelasting gaat de wet ervan uit dat de langstlevende alles op naam heeft (en de kinderen nog niets). Dat betekent dat er voor de langstlevende fiscaal niets verandert ten opzichte van de situatie dat beide echtgenoten nog leefden. Voor de kinderen heeft dit ook geen nadelige gevolgen.

Voor de erfbelasting is nog wel het volgende van belang. Wanneer de kinderen hun erfdeel 'op papier' krijgen, kan het zijn dat er ook 'op papier' een rente moet worden bijgeschreven bij de vordering. De hoogte van de rente is van invloed op de te betalen erfbelasting. Wordt op een vordering geen rente bijgeschreven, terwijl de kinderen de vordering pas na het overlijden van de langstlevende kunnen opeisen, dan waardeert de fiscus de vordering op een lager bedrag. En dat betekent dat er bij geen of weinig rente meestal minder erfbelasting betaald hoeft te worden bij het eerste overlijden.

Omgekeerd geldt dat hoe hoger de bij te schrijven rente is, hoe meer erfbelasting er betaald moet worden bij het eerste overlijden. De erfgenamen kunnen bij het doen van de aangifte erfbelasting afwijken van de rente die is genoemd in het testament. Het is dan ook belangrijk de notaris hier advies over te vragen. Is de rente in het testament 'vastgezet' en mag er volgens het testament niet van afgeweken worden, dan kan het verstandig zijn uw testament toch aan te passen.

Vruchtgebruik testament

Bij het 'vruchtgebruik testament' zijn de fiscale gevolgen sinds 1 januari 2012 weliswaar goed geregeld, *mits* het vruchtgebruik binnen twee jaar na het overlijden *via de notaris* wordt vastgelegd. Voor de langstlevende blijven de fiscale gevolgen gelijk aan de situatie dat beide echtgenoten nog leefden. De kinderen hoeven over hun erfdeel géén inkomstenbelasting te betalen. Is of wordt het testament niet binnen twee jaar uitgevoerd, dan zitten daar vervelende gevolgen voor de langstlevende en de kinderen aan vast. De hypotheekrente is mogelijk niet meer aftrekbaar voor de langstlevende en de kinderen moeten hun deel in box 3 van de inkomstenbelasting gaan opgeven.

Nadelen vruchtgebruik testament

Het 'vruchtgebruik testament' heeft ten opzichte van de nieuwe regeling de volgende nadelen:

- de kinderen moeten meestal mee-tekenen (bijv. bij de verkoop van de woning);
- de uitvoeringskosten zijn hoger, omdat na het overlijden een notariële akte moet worden opgesteld;
- als het testament niet op tijd wordt uitgevoerd, zijn er vervelende fiscale gevolgen.

Dalfsen

Kerkplein 26
0529-431742

Hardenberg

Scholtensdijk 20
0523-261941

Zwolle

Harm Smeengekade 24
038-4215876

Aan de totstandkoming van deze brochure is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen wordt geen aansprakelijkheid aanvaard.